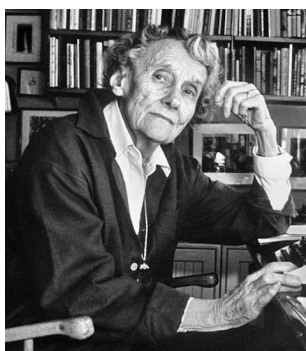

Г. М. Кирпа

Ліндґрен Астрід-Анна-Емілія

ЛІНДґРЕН Астрід-Анна-Емілія (Lindgren Astrid Anna Emilia; 14. 11. 1907, м. Вімерб'ю, провінція Смоланд, Швеція – 28. 01. 2002, Стокгольм, похов. у рідному місті) – шведська письменниця, громадська діячка. Член соціал-демократ. партії Швеції. Почес. д-р Університетів у Лінчепінзі (Швеція, 1973), Лестері (Велика Британія, 1978) та Варшаві (1989). Медаль Нільса Гольґерсона (Швеція, 1950), Міжнар. золота медаль ім. Г.-К. Андерсена (1958), велика нагорода Швед. Академії (1971), премії Л. Керролла (Велика Британія, 1973), ім. Я. Корчака (Польща, 1979), ім. Змая (Югославія), ім. К. Бліксен (Данія; обидві – 1985), медалі Л. Толстого (РФ, 1987), А. Швейцера (США, 1989). Закін. середню школу (1923). Відтоді працювала коректором, журналісткою г. «Vimmerby Tidning» (1923–26); секр.-стенографісткою Королів. автомоб. клубу (1929–31); ред. дит. літ-ри видавництва «Raben & Sjögren» («Рабен і Шеґрен», Стокгольм, 1947–70). Обстоювала пацифіст. переконання й пропагувала виховання дітей без насильства й тілес. покарань. Активно виступала проти високих податків у Швеції та за гуманізм. На радіо й телебаченні вела вікторини й розмовні програми, читала власні тексти. Писала переважно для дітей. Створила понад 40 повістей і стільки ж «книжок-малюнків». Частина її творів – повісті з казк. сюжетом або такі, де дія відбувається у світі, створ. уявою їхніх героїв; інші – реаліст., психологічно довершені твори, герої яких – звичайні веселі, дотепні, винахідливі діти, здатні на нерозважні вчинки, але спроможні відчувати несправедливість і виступати проти підступ. злочинців. Для літ. стилю Л. властиві нар. казк. дух, поетичність, щирість, теплий гумор і дотепність. Осн. книги: «Britt-Mari lättar sitt hjärta» («У Бріт-Марі легшає на серці», 1944), «Pippi Långstrump» («Пеппі Довгапанчоха», 1945), «Pippi Långstrump går ombord» («Пеппі Довгапанчоха сідає на корабель»), «Mästerdetektiven Blomkvist» («Знаменитий детектив Блюмквіст»; обидві – 1946), «Pippi Långstrump i Söderhavet» («Пеппі Довгапанчоха в південних морях», 1948),

«Nils Karlsson-Pyssling» («Домовичок Нільс Карлсон», 1949), «Mio, min Mio» («Міо, мій Міо», 1954), «Lillebror och Karlsson på taket» («Малий і Карлсон, що живе на даху», 1955), «Rasmus på luften» («Расмус-волоцюга», 1956), «Madiken» («Мадіка», 1960), «Karlsson på taket flyger igen» («Карлсон прилітає знов», 1962), «Emil i Lönneberga» («Еміль з Льонеберґи», 1963), «Nya hyss av Emil i Lönneberga» («Нові витівки Еміля з Льонеберґи», 1966), «Karlsson på taket smyger igen» («Карлсон прилітає знов», 1968), «Bröderna Lejonhjärta» («Брати Лев'яче серце», 1973), «Ronja rövardotter» («Роня, дочка розбійника», 1981). Авторка автобіогр. нарисів «Mina påhitt» («Мої вигадки», 1971), спогадів про батьків «Samuel August från Sevedstorp och Hanna i Hult» («Самюель Авґуст із Севедсторпа і Ганна з Гюльта», 1973), щоденник. записів, які не мала наміру друкувати, видані 2015 – «Krigsdagböcker. 1939–1945» («Щоденники з часів війни. 1939–1945»). Усі зазначені книги опубл. у Стокгольмі. Багато з них екранізовано, зокрема швед. реж. У. Гелльбумом. Вистави за творами Л. ставлять на театр. сценах у всьому світі, зокрема п'єси «Пеппі Довгапанчоха», «Малюк і Карлсон», «Ковбаска, Буман та інші» – у театрах Києва, Чернігова, Харкова, Полтави, Житомира, Чернівців. Твори Л. перекладено 95-ма мовами. Укр. мовою частину з них переклали О. Сенюк, Г. Кирпа. Від 1967 видавництво «Raben & Sjögren» присуджує премію ім. Л. 2002 урядом Швеції засн. Міжнар. літ. премію пам'яті Л. (5 млн швед. крон). 1991 у Данії виведено сорт троянд «Астрід Ліндґрен». 1996 на її честь за пропозицією РАН названо астероїд № 3204, у Німеччині понад 180-ти школам присвоєно її ім'я. 1996 Л. встановлено пам'ятник у Стокгольмі (автор М. Александерсон). Відкрито Музей Юнібакен у Стокгольмі (1996) та Мемор. музей Л. у м. Вімерб'ю (2007). Банк Швеції повідомив 2011 про запуск в обіг 20-крової купюри із зображенням Л. у серії 2015–16.

Основні твори

укр. перекл. – Малий і Карлсон, що живе на даху. 1963; Карлсон прилітає знову. 1965; Знаменитий детектив Блюмквіст. 1968; Нові пригоди Карлсона, що живе на даху. 1971; Пеппі Довгапанчоха. 1977; Брати Лев'яче Серце. 1985; Роня, дочка розбійника. 1987; Міо, мій Міо. Расмус-волоцюга. 1990; Пригоди Еміля з Льонеберґи. 2010; Книжка про Лотту з Бешкетної вулиці. 2010; Домовичок Нільс Карлсон. 2010; Сонячна галявина. 2011; Діти з Гамірного. 2012 (усі – Київ).

Рекомендована література

1. M. Strömstedt. Astrid Lindgren: levnadsteckning. Stockholm, 1977;
2. Костецький А. «Поки є діти – будуть казки!..» // Ліндґрен А. Пеппі Довгапанчоха. Малий і Карлсон, що живе на даху. К., 1990;
3. V. Edström. Det svänger om Astrid. Stockholm, 2007;
4. Дивовижний світ мрій і пригод Астрід Ліндґрен (до 105-річчя від дня народж. швед. письменниці-казкарки Астрід-Анни-Емілії Ліндґрен): Бібліогр. покажч. К., 2012;

5. J. Andersen. Denna dagen, ett liv. En biografi över Astrid Lindgren. Stockholm, 2014.

Бібліографічний опис:

Ліндґрен Астрід-Анна-Емілія / Г. М. Кирпа // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-55516>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).